

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga č. 105.241.
73.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Dosedanje razvojne stopnje

Razplet sudetske krize je zlasti v zadnjem času tako nagel, da se pri dnevnem zasledovanju novih dogodkov vedno bolj izgublja obrisi komaj preteklega dogajanja. Tako prehaja kriza iz faze v fazo in često se v novem položaju ni mogoče znati brez osveženja spomina na vse prejšnje faze spora.

Hitlerjev govor v rajstagu dne 20. februarja tega leta, ki je bil v zvezi z avstrijo pričakovani v podobni napetosti kakor kancelarjeve izjave na kongresu v Nürnbergu v zvezi s sudetsko krizo, je bil neposredno vezan predvsem na Schuschniggove razgovore v Berchtesgaden v prvi polovici februarja. Hitler pa je tedaj mimogrede poudaril tudi pravico »10 milijonov Nemcev v vseh sosednjih državah do svobodnega izpovedovanja narodnosocijalističnega svetovnega nazora«. Z obema navedenima številkama je jasno označil, da pri tem misli na Nemce v Avstriji in v ČSR, dočim je Svico izvil. Sklasičen izrazom bi lahko rekli, da je tedaj padla »prva kocka«. Besedam so kmalu nato sledila dejanja in avstrijska priključitev k tretjemu rajhu dne 13. marca je že pomenila uresničenje dveh tretjin Hitlerjeve februarске navodil.

Naslednja faza je bil kongres sudetskonemške stranke v Karlovih Varih v drugi polovici aprila tega leta. Še pred njim se je Anglija prvič vmešala v vznemirljivi razvoj srednjeevropske krize v obliki znane izjave angleškega premiera z dne 24. marca. Chamberlain je tedaj prvič nakazal, da bi Anglija ne mogla ostati neinteresirana pri nadaljnjem razvoju dogodkov v srednji Evropi, v kako podrobnejšo označbo pa se ni spustil.

Kongres sudetskonemške stranke v Karlovih Varih pomeni začetek nove faze v razvoju sudetskega vprašanja. Henlein je 24. aprila formuliral v osmih točkah zahteve sudetskih Nemcev, ki jih je od vsega začetka označil kot minimum. Med temi točkami je bila postavljena tudi zahteva po teritorialni avtonomiji in priznanju narodnosocijalističnega svetovnega nazora. Anglija in Francija sta nekaj dni nato, dne 29. in 30. aprila, v razgovorih svojih državnikov v Londonu skupno manifestirali svoj interes na razvoju dogodkov v srednji Evropi in napovedali, da se hočeta zavzeti »za pravično rešitev vseh spornih vprašanj v tem predelu Evrope v mejah, ki jih narekuje suverenost in neodvisnost držav«. Obenem sta diplomatsko zastopnika obeh vellesil intervencirala pri praksi vladi v nasvetov, naj začne pogajanja s sudetskimi Nemci za ureditev narodnostnega problema v državi, »v mejah suverenosti, samostojnosti, neodvisnosti in teritorialne nedotakljivosti češkoslovaške republike«. Nekaj dni poprej je skušal Henlein s svojim obiskom v Londonu pomirjevalno vplivati na angleške uradne kroge, katerim je dal zagotovilo, da ne postavlja svojih zahtev v nasprotju z načelom o nedotakljivosti češkoslovaške države.

Tu se začne nageljši razplet sudetske krize, ki se razvija odslej v različnih fazah na dveh področjih istočasno: v sami Češkoslovaški s pogajanjmi med vlado in zastopniki sudetskih Nemcev, na diplomatskem področju pa z naraščajočim poseganjem zunanjih činiteľev v razvoj. Na notranjem področju si sledijo štiri zanimive faze, odgovarjajoče štirim načrtom praške vlade za ureditev vseh narodnostnih vprašanj v republiki. Najprej je češkoslovaška vlada objavila tako zvan »narodnostni statut«, kateremu je že nekaj dni nato sledil načrt zakona o teritorialni razdelitvi Češkoslovaške na sedem okrožij z avtonomno ureditvijo na osnovi starih državnih zborov. Med tema dvema načrtoma se je v razvoj dogodkov vmešal — angleški posredovalec lord Runciman, katerega naloga ni bila nikdar povsem jasno opredeljena. Dejstvo je, da je spriči načelnega odklanjanja vladnih načrtov s strani Henleinove stranke priporočal dr. Hođži vedno nove koncesije, da bi se našla »osnova za nadaljnja pogajanja«.

Po odklonitvi prvih dveh načrtov je praška vlada v tretji etapi izdelala nov, tako zvan »tretji Hođžev načrt«, ki je predvideval razdelitev države na okoli 23 kantonov ali žup z notranjo ureditvijo po švicarskem zgledu. Tudi ta predlog je zaradi odklonilnega stališča henleinovcev propadel. Sledila je četrta etapa, ko se razvoj dogodkov že približa pripravam za letošnji kongres narodnosocijalistične stranke v Nürnbergu. Na Runcimanov nasvet je Henlein dne 2. septembra tega leta odšel na prvi razgovor s Hitlerjem v Berchtesgaden. Tedaj ni bilo nobenega dvoma več, da je tako zvana sudetska kriza, ki naj bi bila po prvotnem zatrjevanju z vseh strani izključno notranja zadeva Češkoslovaške, že prešla te ozke meje in po-

CHAMBERLAIN IN HITLER SE BOSTA DRUGIČ SESTALA V TOREK PRI KÖLNÜ

Angleški ministrski predsednik se je sinoči vrnil v London — Danes ali jutri prideta tja tudi Daladier in Bonnet — Zelo rezervirane izjave

Berlin, 16. septembra. br. Predsednik angleške vlade Chamberlain je zapustil Berchtesgaden ob 9.35. Na kolodvoru je bila postrojena častna četa SS oddelkov. Chamberlain je četo pozdravil in se zahvaljeval za pozdrave množice, ki je bila zbrana pred kolodvorom.

Po prihodu vlaka v Monakovo se je predsednik Chamberlain nekaj časa sprehajal po monakovskih ulicah, nato pa se je odpeljal z avtomobilom na monakovsko letališče, ki je bilo okrašeno z dvema angleškima zastavama. Na letališču je bilo zbranih več sto ljudi, ki so ga živahno pozdravljali. Prišla sta tudi zunanji minister Ribbentrop in bavarski pokrajinski namestnik general Epp.

Po skupnem kosilu je spregovoril predsednik Chamberlain nekaj besed v angleščini v monakovskem radiu in dejal, da je srečen radi sprejema, ki ga je doživel tako od strani nemške vlade kakor nemškega naroda. Vrača se v London po dolgih razgovorih s kancelarjem Hitlerjem z upanjem, da se bo skoraj vrnil, ko se porazgovori s svojimi kolegi v angleški vladi.

Ko je stopil v letalo, mu je množica želela srečno pot. Pred vstopom v letalo je dvoumno dejal nekemu nemškemu uradniku: »Zdi se mi, da se bo sonce zopet pokazalo.« Letalo je odletelo ob 12.48 in se spotoma ustavilo v Kölnu. Na londonsko letališče je priletelo ob 17.49.

Izjave ob prihodu v London

London, 16. septembra. AA. (Reuter) Chamberlain je prispel na letališče Heston ob 17.29, lord Runciman pa na letališče Croydon ob 17.28. Lord Runciman je dejal: »Položaj je zelo delikaten. Zavis od božje milosti.« Chamberlainova izjava pa je bila tale:

»Prihajam prej, kakor pa sem mislil, s poti, ki bi bila zame zelo ugodna, če ne bi bil tako zaposlen. Včeraj popoldne sem imel dolg razgovor s Hitlerjem. Ta razgovor je bil odkrit in prijateljski ter sem prepričan, da zdaj popolnoma dobro berava misli drug drugega. Razume se, da ne smete pričakovati, da bom govoril o tem, kakšni bi mogli biti rezultati tega srečanja. To, kar mi zdaj preostaja, je, da o teh rezultatih razpravljam s tovariši. Svetujem vam, da prezkodaj ne sprejmete nikakega nepotrjenega poročila o tem, o čemer sva se razgovarjala s Hitlerjem. Pozneje, morda čez nekaj dni, bom imel drugi razgovor s Hitlerjem. Tedaj pa, kakor mi je dejal, se nada, da se bova srečala na pol poti. (Živahno odobravanje in veselo razpoloženje.) On želi, da tako staremu človeku prihrani še enkrat tako dolgo pot.«

Ta kratki govor ministrskega predsednika Chamberlaina so navzočini sprejeli z navdušenimi ovacijami.

Nemški odpravnik poslov, ki je pozdravil Chamberlaina o priliki njegovega prihoda nazaj v London, je dejal: »Nadejam se, da imate občutek, da ste uspešni. V vsakem primeru ste dobili simpatije mojih rojakov.«

Chamberlain in Halifax, ki ga je počakal sta se nato vsleda v avtomobil ter se odpeljala v Downingstreet.

Osebo pismo kralja Jurija VI., poslano po posebnem kurirju, je bilo izročeno Chamberlainu, čim je prispel na letališče. Ko je to pismo vzel v roke, je bil Chamberlain očitno zadovoljen. Nato se je zahvalil nemškemu odpravniku poslov, da je prišel k njegovemu sprejemu.

Po zadnjih vesteh agencije Reuter

stala mednarodni problem prve vrste. Dne 27. avgusta je sir John Simon v Lanarku znova poudaril misel, ki jo je Chamberlain v bolj splošni obliki iznesel v marcu, da bi namreč v primeru splošnega konflikta v srednji Evropi Anglija verjetno ne ostala ob strani, dočim je Runcimanovi misiji skušal dati večjo avtoriteto z njenim kritjem s te strani angleške vlade. Češkoslovaška vlada pa je posegla v ta nevarni razplet položaja z novim, četrtem načrtom, ki je po obsegu koncesij prekosil vse dosedanje. Z izjemo zahteve o zunanje-politični vezanosti na Nemčijo ter o priznanju narodnosocijalističnega svetovnega nazora je dejansko priznala vse karlovarske zahteve. Zaradi razmeroma neznačajnega incidenta v Moravski Ostravi je Henleinova stranka prekinila pogajanja, ne da bi sicer zavrnila novi predlog kot »možno osnovo za nadaljevanje pogajanj«.

Baldwin ni spremljal Chamberlaina na poti od Kölna do Londona, kakor so se glasila nekatera poročila.

Ovacije Chamberlainu

London, 16. sept. h. Chamberlain je nocoj prispel z letalom na londonsko letališče Heston. Na letališču se je zbrala ogromna množica, ki je prirajala Chamberlainu navdušene ovacije. Tudi pred Downing Streetom (predsedstvom vlade) se je zbrala tako ogromna množica, da je morala policija že ob 16. uri ustaviti ves promet in zapreti dohode, ker je bila gneča že toliko, da so komaj držali prosto pot za Chamberlainov avtomobil.

Posvetovanja ministrov

Takoj po prihodu Chamberlaina v Downing Street se je sestel tam ožji kabinetni svet, ki so mu prisostvovali poleg Chamberlaina finančni minister Simon, zunanji minister lord Halifax, notranji minister Samuel Hoare, diplomatski svetovalec vlade Vansittart in državni podtajnik zunanjega ministrstva Cadogan. Na tej seji je podal Chamberlain poročilo o svojih razgovorih s Hitlerjem. Zunanji minister lord Halifax je že popoldne konferiral o tem z nekaterimi člani vlade. Sprejel je tudi voditelje opozicije. V London je prispel iz Zeneve tudi čuvar državnega pečata Delaware, da prisostvuje seji vlade.

Poročilo vladi

London, 16. sept. h. Zastopnik ministrskega predsednika finančni minister sir John Simon je za nocoj sklical sejo vlade, na kateri bo ministrski predsednik Chamberlain po svojem povratku iz Nemčije podal poročilo o razgovorih s Hitlerjem. Chamberlain je dalje sporočil, da želi takoj po svojem prihodu sprejeti tudi oba voditelja opozicije majorja Attleeya za delavske stranke in Sinclaira za neodvisno liberalno stranko, da ju obvesti o položaju. Izvršene so tudi vse priprave za izredno sklicanje spodnje zbornice, kateri želi Chamberlain podati izjavo o mednarodnem položaju in o stališču angleške vlade.

Spodnja zbornica se bo najbrže sestala v sredo ali četrtek. Že jutri ali najkasneje v nedeljo bosta prispela v London francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet, da se v imenu francoske vlade dogovorita z angleško vlado glede nadaljnje skupne politike v zadevi češkoslovaškega problema.

Prihodnji sestanek bo pri Kölnu

Pariz, 16. sept. Kakor zatrjujejo v pariških političnih krogih, se bo vršil prihodnji sestanek med Hitlerjem in Chamberlainom že v torek in sicer na gradu Godesberg pri Kölnu, kamor je že odpotovala Hitlerjeva telesna straža. Najetih je že tudi 70 sob za tuje novinarje, ki bodo dopotovali na ta sestanek iz inozemstva.

Stiki z italijansko vlado

Pozornost je vzbudil prihod angleškega poslanika v Rimu lorda Pertha, ki je prišel poročat vladi o stališču italijanske vlade v češkoslovaškem vprašanju. Perth je imel dolg razgovor z zunanjim ministrom lordom Halifaxom, ki je takoj nato sprejel tudi italijanskega poslanika grofa Grandia. Kakor se zatrjuje, bo Grandi še nocoj obiskal tudi ministrskega predsednika Chamberlaina, kateremu bo sporočil odgovor Mussolinija na pismo, ki mu ga je poslal Chamberlain

Toda med tem se je približala zaključna faza kongresa v Nürnbergu, ko so se pričakovale važne Hitlerjeve izjave o sudetskem vprašanju. Hitlerjev govor v ponedeljek, 12. t. m. je krizo zaostрил z zahtevo po priznanju pravice sudetskih Nemcev do samoodločbe. Na Češkoslovaškem je nastal na mah povsem nov položaj, ki se je na zunaj pokazal v definitivni prekinitvi pogajanj in v seriji incidentov v nemških krajih. Henlein je proglasil karlovarske zahteve za neveljavne in izdal novo geslo »Domov v rajh!« Ta notranja dotiranost krize do vrhunca je vzporedno tudi na diplomatskem področju našla svojo zaostritev z geslom: Plebiscit ali vojna! V to fazo je posegel v sredo angleški premier Chamberlain osebno s svojim obiskom pri Hitlerju. Tu se sedaj začne odmotavati ona mednarodna stran sudetske krize, ki je bila ozadje sudetskega problema od vsega začetka.

snoči iz Berchtesgadenu o svojem razgovoru s Hitlerjem.

Hitler pripravlja gradivo za drugi razgovor

Monakovo, 16. septembra. br. Po razgovorih s predsednikom Chamberlainom je kancelar Hitler ostal v Berchtesgadenu, kamor se je povrnil tudi nemški zunanji minister von Ribbentrop, ki bo ostal pri njem preko nedelje. V poučnih krogih mislijo, da bosta še enkrat proučila celotni mednarodni položaj ter pripravila material za nadaljevanje razgovorov s Chamberlainom.

Pariško mnenje

Pariz, 16. septembra. AA. (Havas). V trenutku, ko je Chamberlain zapušal Berchtesgaden, je bil položaj še zmerom negotov. Na nemški strani kažejo slej ko prej optimizem. Angleži so zapeti, a polni zaupanja Bistveno dejstvo je, da pride do ponovnega osebnega sestanka med nemškim in angleškim državnikom. V molku britanske delegacije vidijo željo, da se rezultati razgovora ne objavijo prej, dokler se z njimi ne seznanita londonska in pariška vlada.

Runciman in Gwatkin sta odletela v London

Pozval ju je Chamberlain, da poročata vladi — Ostali člani misije so ostali v Pragi

Praga, 16. septembra. AA. (Havas). Misija lorda Runcimana je davi objavila:

»Na Chamberlainovo željo se bosta lord Runciman in Gwatkin za nekaj dni vrnila v London, kjer bosta poročala predsedniku vlade in ostalim ministrom.«

Lord Runciman je vsem vodilnim osebnostim poslal pismo, v katerem jih poziva, da naj preprečijo vse, kar bi poslabšalo položaj, dokler ne bodo znani zaključki razgovorov med Chamberlainom in Hitlerjem.

Runciman in Ashton Gwatkin sta se odpeljala iz Prage v London danes popoldne. Ostali člani misije lorda Runcimana in gospa Runcimanova so ostali v Pragi.

Pariz, 16. septembra. AA. (Havas) Danes ob 12.20 sta lord Runciman in Ashton Gwatkin zapustila Prago in se z letalom odpeljala v London. Na letališču je lord Runciman dal Havasovemu poročevalcu tole izjavo:

Mussolini v stalnem stiku s Hitlerjem

Telefonski razgovori s Chamberlainom — Italija v celoti podpira Nemčijo — Skeptično presojanje položaja

Pariz, 16. sept. b. »Temps« poroča iz Rima, da je Mussolini, ki se trenutno mudi v Rocca delle Caminate, v stalnem stiku z nemškim kancelarjem v Berchtesgadenu. O italijanskem stališču v češkoslovaškem vprašanju dodaja rimski poročevalec lista, da odgovarja spoznanju izredne nevarnosti, v kateri se je oba odločila za energično operacijo, da se ob tričetrt na dvanajst prepreči katastrofa. V ostalem pa so v italijanskih krogih slej ko prej zelo mirni, iz česar bi se dalo sklepati, da v Rimu ne računajo s konkretnimi nevarnostmi.

Rim, 16. sept. b. Italijanski listi poročajo, da je imel angleški premier Chamberlain pred svojim odhodom iz Londona daljši telefonski razgovor z Mussolinijem, kar tolmačijo tu kot dokaz, da razgovori v Berchtesgadenu niso bili omejeni samo na odnose med Anglijo in Nemčijo, temveč da sta se oba državnika v svojih razgovorih dotaknila tudi odnošajev z Italijo.

Italijanski listi dalje pišejo, da je bil potek razgovorov v Berchtesgadenu zadovoljiv. V splošnem prevladujejo ugodni vtisi in zdi se, da je splošna nervoznost močno popustila. O novem Chamberlainovem razgovoru s Hitlerjem domneva v tukajšnjih krogih, da se bo vršil najbrž v Berlinu.

Rim, 16. sept. AA. (Stefani). Optimizem, ki navdaja večidel londonskega in pariškega časopisja, se more po sestanku Chamberlaina in Hitlerja sprejeti samo z največjo rezervno, trdi »Giornale d'Italia«, največje rezervo, trdi »Giornale d'Italia«, največje rezervo, od katerih zavisi rešitev sudetsko-nemškega vprašanja, niso vsi ena-

Praška sodba

Praga, 16. septembra. AA. (Reuter) Iz okoliščine, da se Chamberlain vrača v London in da je tja poklican tudi Runciman, sklepajo v češkoslovaških krogih, da včeraj državniki v Berchtesgadenu niso hodili okoli vrele kaše in da so bili Hitlerjevi predlogi takšni, da jih je treba točno proučiti. Razen tega mislijo praški krogi, da pomeni okoliščina, da bo Runciman posredoval pri češkoslovaški vladi, da se bo stvar urejala po diplomatski poti.

Pismo kralja Jurija

London, 16. sept. h. Kralj Jurij je poslal nocoj ministrskemu predsedniku Chamberlainu posebno pismo, v katerem se mu zahvaljuje za velike usluge, ki jih je napravil Angliji in svetovnemu miru s tem, da se je sesel in porazgovoril s Hitlerjem.

Tudi Roosevelt je bil obveščen

Washington, 16. sept. AA. (Stefani). V nekaterih krogih menijo, da je Chamberlain obvestil Roosevelta o svoji nameri, preden se je odpeljal v Berchtesgaden. Kljub popolni rezerviranosti odgovornih krogov se lahko reče, da vlada v Belj hiši vtis, da ne bo vojne.

»Na Chamberlainov poziv odhajam v London. Po sestanku v Berchtesgadenu je Chamberlain prispel, da ga brez odloga obiščem. Za zdaj mi je nemogoče, temu kaj več dodati.«

Na poročevalčvo vprašanje, ali se bo vrnil v Prago, je lord Runciman odgovoril:

»Trdno upam, da se bom vrnil, a kdaj, vam še ne morem povedati. Vse bo odvisno od poteka mednarodnih pogajanj.«

»Kakšni so vaši vtisi po praškem obisku?« je vprašal Havasov poročevalec.

»Včasih so bili dobri, včasih pa slabi.«

Kakšna je končna bilanca?

»Dobri vtisi pretehtajo slabše, je odgovoril lord Runciman.«

Ashton Gwatkin je pa rekel Havasovemu poročevalcu:

»Še sinoči nisem vedel, da se danes odpeljem. Nedvomno se bom vrnil v Prago, vendar prav nič ne vem, kdaj bo to.«

kega mišljenja. Izgublja se dragocen čas, medtem ko je potrebna nujna rešitev. »Giornale d'Italia« piše, da je treba sudetsko-nemško vprašanje reševati na podlagi Mussolinijevega načrta, ter pripominja, da se ni znano, kaj mislijo v Londonu in v Parizu. Na koncu poročila omenjeni list postavlja vprašanje, ali bosta Velika Britanija in Francija hoteli v današnjih razmerah zoperstavljati se Češkoslovaški, da bi preprečili evropski spopad. Dodaja še, da je treba odgovoriti brez odlašanja na to vprašanje. List »Tribuna« smatra, da bi bilo v interesu Evrope treba ustanoviti takšno češkoslovaško državo, ki bi bila samo češkoslovaška in ki bi mogla živeti v miru z ostalimi državami.

Seja ameriške vlade

Washington, 16. sept. AA. (Havas). Roosevelt je imel pomembne razgovore s Hullo in finančnim ministrom Morgenthauom. Predstavniki Bele hiše je izjavil, da so na konferenci govorili o ukrepih, ki bi jih podvezle ameriške Zdržene države v primeru spopada v Evropi. Posebno so razpravljali o ukrepih finančne in gospodarske narave, medtem ko se vprašanja vojaških ali pomorskih ukrepov niso dotaknili. Roosevelt je zavrnil vse obveznosti, zaradi katerih bi moral zapustiti Washington, ter je preložil svoje potovanje v Pukipsi, kjer 14. moral jutri imeti velik govor.

Nocoj predseduje Roosevelt seji vlade.

Sudetski Nemci zapuščajo Henleina?

Porazen vpliv Henleinovega bega — Razpust sudetsko-nemške stranke — Dosedanji Henleinovi sotrudniki izražajo lojalnost državi — Povsod mir

Praga, 16. sept. h. Današnji dan je najbolj prepričevalno dokazal, da so bili zadnji dogodki, zlasti pa krvavi izgredi zadnjih dni organizirani od peščice ljudi, ki je skušala prepričati zunanji svet, da zahtevajo sudetski Nemci priključitev k Nemčiji in razkovanje češkoslovaške republike. Odkar so oblasti začele nastopati odločno, ki so se je po dogodkih v Chebu izkazalo, kdo je iniciator teh dogodkov, je zavladal v vsej republiki absoluten mir in red. Včeraj popoldne so Henlein in njegovi ožji sotrudniki pobegnili v Nemčijo, njihovu zgledu pa so takoj nato sledili tudi lokalni hujskači. Po trditvah nemških lokalnih krogov, ki pa se potrjujejo tudi v Pragi, je do sedaj pobegnilo skupno iz sudetsko-nemških pokrajin okrog 15.000 pripadnikov Henleinovih napadalnih odredov, ki so v sudetskih pokrajinah silili prebivalstvo, da je moralo sodelovati pri njihovih izgredih. Sedaj se je prebivalstvo sudetsko-nemških pokrajin odahnilo, ko ga nihče več ne sili k uporu proti oblasti. Prebivalstvo se povsod rade volje pokorava odredbam oblasti, ki so v vsej republiki absoluten gospodar položaja.

Razpust sudetsko-nemške stranke

Pregled dokumentov, ki so jih našli v arhivih glavnega vodstva sudetsko-nemške stranke v Chebu, je pokazal, da je vodstvo SDP imelo na razpolago ogromna sredstva. Nastavljalo je posebne agitatorje, da so izzivali izgrede. Sprito tega je vlada danes odredila razpust sudetsko-nemške stranke in vseh njenih organizacij, zlasti pa polvojaških formacij, tako zvanih »rediteljev« (Ordner), ki so bili svojočasno odobreni s posebnim odlokom vlade. Razpust je bil odrejen na osnovi zakona o zaščiti republike. S tem so izgubili svoje mandate tudi vsi poslanci in senatorji sudetsko-nemške stranke. Premožne stranke je zaplenjeno v korist države. Zoper voditelje s Henleinom na čelu je vložena kazenska ovadba zaradi veleizdaje in zaradi dejanj, s katerimi so stremeli po nasilni spremembi državne ureditve.

Razorožitev prebivalstva v mešanih pokrajinah

Razen tega je vlada danes odredila razorožitev vsega prebivalstva v nemških in mešanih pokrajinah ne glede na to, ali velja za te pokrajine obsedeno stanje ali ne. V roku 24 ur morajo vsi lastniki izročiti brez izjeme vse orožje in druga sredstva, ki se lahko uporabljajo za napade, kakor granate, bombe, plini in slitno, v to določenim oblastem. Pri komur bi se po tem roku našlo kako orožje, pride pred preki sod.

Preokret henleinovskega lista

Beg Henleina in njegovih sotrudnikov je izzval med sudetsko-nemškimi prebivalstvom, ki je v velik meri v dobri veri podpiralo njegovo politiko, o nepisno razočaranje. Izmed vseh listov, ki so brez-pogojno podpirali Henleina, izhajata sedaj samo še praška »Bohemia«, ki je do sedaj stodoletno podpirala Henleinovo politiko, danes pa objavlja uvodnik, v katerem v ostrih besedah zavrača Henleinov proglas in celokupno politiko sudetske stranke ter piše med drugim: S tem proglasom Henlein ni potegnil stroge ločitve samo med seboj in češkoslovaško republiko, nego tudi med seboj in onim delom sudetskih Nemcev, ki so ga do sedaj podpirali in ki so mu s svojimi glasovi izročili vodstvo sudetsko-nemške republike, toda ne za to, da bi razbil češkoslovaško republiko, marveč na podlagi prvotnega programa, ki je nalagal vodstvu stranke skrb za gospodarski, kulturni in socialni napredek sudetsko-nemškega prebivalstva. Zato tudi sudetsko-nemsko prebivalstvo najodločneje odklanja vsako zvezo s Henleinovim proglasom in prepučja njemu samemu odgovornost za vse posledice.

Pogajanja s Slovaki

Proglas poslanca Hlinkove stranke — Usodi Čehov in Slovakov sta nerazdružljivi

Praga, 16. sept. h. Organ delavskih organizacij slovaške ljudske stranke »Slovenski robotnik« objavlja poziv poslanca slovaške ljudske stranke Čajovskega, ki pravi med drugim:

»Češkoslovaški republiki hočemo in bomo vedno in v vsakem položaju ohranili svojo neomajno zvestobo, ker se zavedamo, da je to naša država. Če jo bo treba braniti, iz ljubezni do slovaškega naroda. V tem pogledu smo Slovaki in Čehi na skupni fronti. Če pride država v nevarnost, bodo v nevarnosti tudi Slovaki. To je

Organizacije se odrekajo Henleinu

Danes se se po vrsti oglašale pri sreskih načelnikih v sudetsko-nemških pokrajinskih deputacije krajevnih in okrajnih organizacij razpuščene sudetsko-nemške stranke ter izjavljale, da nečije imeti nobene skupnosti več s Henleinom in vodstvom sudetsko-nemške stranke ter odklanjajo vsako spremembo državnih meja. V Marjanskih Laznih je vodil deputacijo senator sudetsko-nemške stranke Frank, soimejnjak pobeglega poslanca dr. Franka. V AŠU je privedel deputacijo k sreskemu načelniku predsednik okr. organizacije Richter. V nekaterih drugih krajih kakor v Tahovu, Nideku, Sluknovu in drugod pa so dosedanji Henleinove organizacije korporativno prestopile v nemško socialno-demokratsko stranko ter poslale vladi izjave, v katerih se odrekajo vsake zveze s Henleinom in izražajo svojo lojalnost in zvestobo češkoslovaški republiki. V mnogih krajih je prišlo do bučnih demonstracij proti Henleinu.

Henleina zapuščajo tudi njegovi poslanci

Najbolj značilno za preokret, ki je nastal v sudetsko-nemških pokrajinah pa je dejstvo, da so se Henleinu odrekli tudi nekateri njegovi dosedanji najožji sotrudniki. Tako so na primer danes prispeli v Prago poslanci sudetsko-nemške stranke Rosche, Kundt in Neuwirth, ki so bili člani Henleinove delegacije za pogajanja z vlado. Danes so zaprosili za sprejem pri ministrskem predsedniku dr. Hodži v želji, da se mu stavijo na razpolago ter da se odrečejo vsaki nadaljnji zvezi s Henleinom. Omenjeni trije poslanci so že imeli sestanke s raznimi vodilnimi ljudmi iz sudetsko-nemške stranke, s katerimi pripravljajo ustanovitev nove stranke, ki bi zasnovala svoj program na zvestobi do češkoslovaške republike in ki bi se zavzemala za mirno in trezno sodelovanje sudeških Nemcev s Čehoslovaki.

V češkoslovaških političnih krogih z zanimanjem in z zadostenjo zasledujejo ta preokret in čakajo mirno in samozavestno na nadaljnji razvoj dogodkov. V Prago je včeraj in danes prispelo nad 3000 beguncev, po večini žensk in otrok iz sudetsko-nemških pokrajin. Primarot Praga dr. Zenkl se je takoj zavezal za te begunce in poskrbel za njihovo nastanitev in prehrano. Vsi begunci so imeli na prsih znake s češkoslovaško trobojnico.

Povsod mir

Pariz, 16. septembra. AA. Havas poroča iz Prage: Včeraj se je položaj oblasti precej utrdil. Število spopadov je manjše in ubit ni bil nihče. Vlada je gospodar položaja. Snoči je bilo vse mirno v sudetskih krajih. Zvečer je vlada objavila, da vesti o mobilizaciji niso resnične. Prebivalstvo je hladnokrvno, dasi je nekoliko vznemirjeno.

Imenovanje propagandnega ministra

Praga, 16. sept. br. Prezident republike je danes na predlog ministrskega predsednika imenoval dr. Hugona Vavrečko za ministra. Novemu ministru je poverjeno vodstvo centralizirane državne poročevalske in propagandne službe.

Nogometni tekmi z Madžarsko dovoljeni

Praga, 16. sept. br. Češkoslovaška vlada je včeraj prepovedala vse sportne prireditve na območju republike in sta zaradi tega odpadli tudi obe meddržavni tekmi z Madžarsko, ki bi morali biti v nedeljo v Pragi in Bratislavi. Danes je vlada glede na spremenjeni notranjopolitični položaj prepoved preklicala in se bosta obe tekmi vršili.

Halifaxovo posvetovanje s socialisti

London, 16. septembra. AA. Laburistična poslanca Attlee in Greenwood sta 25 minut konferirala v zunanjem uradu s lordom Halifaxom. Tja sta prišla na vabilo zunanjega ministra.

Stališče kanadskih socialistov

Niagara, 16. septembra. AA. (Havas). Na kongresu kanadskih laburistov je bilo sklenjeno, da se zahteva nujno sklicanje parlamenta, ki naj določi, kakšno stališče naj Kanada zavzame v primeru vojne. Na kongresu je bila poudarjena tudi zahteva po sodelovanju z demokratičnimi državami.

Čestitke Daladieru

Pariz, 16. septembra. AA. (Havas) Mnoge krajevne organizacije radikalno socialistične stranke so zadnje dni izglasovale zaupnico francoski vladi. Organizacija v Ardenih čestita Daladierju k prizadevanju za ohranitev državne neodvisnosti in miru. Organizacija 10. pariškega okrožja pa čestita Daladierju, da je dvignil oborožbo francoskega naroda na tako visoko stopnjo, da lahko »pazi na dogodke s suvereno hladnokrvnostjo, ki ji ni enake, tako da v tem pogledu naša država služi za zgled vsemu svetu«.

Francoske priprave v Maroku

Pariz, 16. sept. AA. (DNB) Po vesteh iz Rabata so se razširili varnostni ukrepi v Franciji. Zda se jih podvzeli tudi v francoskem pasu v Maroku, kjer so poleg tega določeni še drugi varnostni ukrepi. Uradni list protektorata je objavil danes: 1. Razširitev uredbe od 18. junija na Maroko; ta uredba je bila predvidena za Francijo z namenom, da se ojači obramba pred špijažo. 2. Splošno organizacijo Maroka za časa vojne z razširitvijo odgovarjajočih

Jutri pride Mussolini v Trst

Trst, 16. sept. i. Priprave za Mussolinijev obisk, ki so zavzele naravnost ogromen obseg, so sedaj že dovršene. Mussolini prispje v Trst v nedeljo. Že prej se bodo v Trstu zbrali nekateri člani vlade ter vrhovni zastopniki fašistične stranke, milice, vojske in mornarice. Za jutri je napovedan prihod zunanjega ministra Ciana, ministra za ljudsko kulturo Alfierija, ministra za javna dela Giglia in prosvetnega ministra Bottaia. Tudi v mednarodnih krogih je prav zaradi napetosti v Ev-

ropi zavladalo za ta Mussolinijev obisk v Trstu veliko zanimanje. V Trstu se zbirajo cele skupine tujih novinarjev. Na zborovanju bo imel Mussolini govor, v katerem se bo po zatrjevanju tukajšnjih krogov dotaknil sedanjega položaja v Evropi in še jameje obeležiti stališče Italije, kakor je že bilo v zadnjem komuniqueju italijanske vlade, v biltnu »Informazione Diplomatica« in v zadnjem Mussolinijevem pismu lordu Runcimanu.

Razpoloženje v Berlinu

Včerajšnje »Vreme« objavlja daljše situacijsko poročilo iz Berlina v zvezi s Chamberlainovim obiskom pri Hitlerju. Med drugim čitamo v tem poročilu: »Ta dogodek (Chamberlainov obisk) je globoko odjeknil v prestolnici tretjega rajha in je v veliki meri prinesel pomirjenje. Berlin, ki ga radio in časopisje vsak dan opominjata, naj si nabavi za pet mark »ljudsko plinsko masko«, je postajal že vznemirjen. S komurkoli začnem govoriti, je njegovo prvo vprašanje, čim izve, da sem inozemec, kaj mislim o političnem položaju, o vojni in miru. Navadno zadostuje še ena sama optimistična beseda za pomirjenje, ker Berlinčani niso verovali in ne verujejo v možnost oboroženega spopada. Povsod prevladuje optimizem. Snoči, po

objavi Chamberlainovega obiska, je bil še posebno velik. Vest so kasno zvečer razširile posebne izdaje berlinskih listov. Če so poprej Berlinčani po malem že preklinjali aviacijo, snoči so vsekokor blagoslovljali ono letalo, ki bo pripeljal Chamberlaina na njegovem prvem letu. Na bulvarih si mogoč povsod čuti ime angleškega premiera, ki ga Berlinčani izgovarjajo Chamberlan. Ta gesta dobre volje Anglije, da stori vse možno za ohranitev miru, je potisnila v ozadje vse druge dogodke v zvezi s spopadi med sudetskimi Nemci in češkoslovaškimi oblastmi. Ves tisk, ki je včeraj s tako borbenostjo pisal o trinajstih žrtvah, piše danes z mnogo manjšo razburjenostjo o tridesetih novih smrtnih žrtvah.«

Londonška ugibanja

Vse mogoče kombinacije angleških listov o tem, kaj sta v četrtek govorila Chamberlain in Hitler

London, 16. sept. o. Londonski listi danes je objavljalo celo serijo kombinacij o ureditvi češkoslovaškega in hkratu vseh evropskih problemov, ki naj bi jih načel Chamberlain včeraj popoldne ob priliki svojega berchtesgadenskega razgovora s Hitlerjem. Poročila se seveda močno razlikujejo, ker so zgrajena le na ugibanjih. Kaj sta Chamberlain in Hitler govorila, v Londonu še ne ve nihče.

»Daily Telegraph« meni, da sta Chamberlain in Hitler govorila o tem, da se umakneta nemška in češkoslovaška vojska z meja; da se sudetsko-nemško področje postavi pod nadzorstvo mednarodne komisije; da se za sudetsko-nemške kraje razpiše plebiscit; da se uredi špansko vprašanje, tako da se Nemčija popolnoma umakne iz Španije; da se poskusi doseči splošni sporazum, s katerim naj bi se odpravile vse težave, s katerimi se mora sedaj Nemčija boriti pri nabavi surovin; (kolonialno vprašanje). List meni, da sta oba državnika govorila tudi o konferenci štirih veselik, Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki naj bi s posebnim sporazumom zagotovila mir in red v Evropi.

»Daily Express« objavlja podobne vesti. Po njegovih informacijah naj bi se demobilizirali češkoslovaška in nemška vojska, ki sta sedaj že v popolni vojni pripravljenosti, ter umaknili z meja. Plebiscitni vprašanja naj bi bili: 1. Ali hočete ostati češkoslovaški državljani, 2. Ali hočete postati nemški državljani. Za pravilno izvedbo plebiscita naj bi jamčile Anglija, Francija, Nemčija in Italija. Plebiscit naj bi se izvršil pod nadzorstvom mednarodne policije. Obenem naj bi Nemčija pristala na omejitve oboroževanja v zraku in na kopnem.

Po informacijah istega lista bi imel berchtesgadenski sestanek v prvi vrsti tale dva rezultata: Hitler je obljubil, da se do nadaljnjega za ureditev češkoslovaškega problema ne bo poslužil sile. V tem pogledu je Chamberlain dosegel uspeh. Drugi element tega sestanka je bil Hitlerjev predlog, da bi se na posebni mednarodni konferenci poskusila urediti vsa prečja vprašanja.

Po »Daily Mailu« naj bi se na tej konferenci sestali zastopniki Anglije, Francije, Italije in Nemčije. »Times« to informacijsko demantira in meni, da Chamberlain in Hitler obče nista govorila o taki konferenci.

Halifaxovo posvetovanje s socialisti

London, 16. septembra. AA. Laburistična poslanca Attlee in Greenwood sta 25 minut konferirala v zunanjem uradu s lordom Halifaxom. Tja sta prišla na vabilo zunanjega ministra.

Stališče kanadskih socialistov

Niagara, 16. septembra. AA. (Havas). Na kongresu kanadskih laburistov je bilo sklenjeno, da se zahteva nujno sklicanje parlamenta, ki naj določi, kakšno stališče naj Kanada zavzame v primeru vojne. Na kongresu je bila poudarjena tudi zahteva po sodelovanju z demokratičnimi državami.

Čestitke Daladieru

Pariz, 16. septembra. AA. (Havas) Mnoge krajevne organizacije radikalno socialistične stranke so zadnje dni izglasovale zaupnico francoski vladi. Organizacija v Ardenih čestita Daladierju k prizadevanju za ohranitev državne neodvisnosti in miru. Organizacija 10. pariškega okrožja pa čestita Daladierju, da je dvignil oborožbo francoskega naroda na tako visoko stopnjo, da lahko »pazi na dogodke s suvereno hladnokrvnostjo, ki ji ni enake, tako da v tem pogledu naša država služi za zgled vsemu svetu«.

Francoske priprave v Maroku

Pariz, 16. sept. AA. (DNB) Po vesteh iz Rabata so se razširili varnostni ukrepi v Franciji. Zda se jih podvzeli tudi v francoskem pasu v Maroku, kjer so poleg tega določeni še drugi varnostni ukrepi. Uradni list protektorata je objavil danes: 1. Razširitev uredbe od 18. junija na Maroko; ta uredba je bila predvidena za Francijo z namenom, da se ojači obramba pred špijažo. 2. Splošno organizacijo Maroka za časa vojne z razširitvijo odgovarjajočih

Molitve za mir tudi v Franciji

Pariz, 16. septembra. AA. (Stefani). Pariški nadškof kardinal Verdier je danes dopoldne služil v baziliki Presv. Srca svestnostno molitev za mir na vsem svetu. Svečane službe božje se je udeležila velika množica ljudi. V nedeljo bo takšne molitve za mir predredila tudi pariška protestantska cerkev.

Varnostni ukrepi Švice so gotovi

Bern, 16. septembra. AA. (Havas) Zvezni svet je ponovno proučil mednarodni položaj in ugotovil, da je za primer zapletljivega ukrenjeno vse potrebno.

Doslej 30 mrtvih

Praga, 16. septembra. AA. (Havas) Snoči je bilo objavljeno, koliko so dosedanji spopadi v sudetski deželi zahtevali žrtve. In sicer je bilo 30 oseb ubitih, 79 pa ranjenih. Med ubitimi je 14 orožnikov, med ranjenimi pa je 64 Čehoslovakov, od teh 39 orožnikov. Nemcev je ranjenih samo 15. Včeraj so bile ubite 4 osebe in sicer 2 orožnika, 1 Čeh in 1 sudetski Nемец.

Neresnične vesti o prihodu Dimitrova

Praga, 15. sept. AA. (Havas) Pooblaščeniki krki ponovno odločno zanikajo vesti, ki se širijo v tujini, čes da bi bil prišel Dimitrov v Prago.

Predsednik vlade na Bledu

Bled, 16. septembra. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je prispel na Bled.

Odhod vojvode Kentskega

Kranj, 17. sept. AA. Vojvoda in vojvodinja Kentska sta zapustila gradič Brdo pri Kranju in se odpeljala v London.

Zastopniki zbornic pri ministru trgovine

Beograd, 16. septembra. AA. Trgovinski ministar Kabanal je 15. t. m. sprejel v svojem kabinetu udeležence državne konferencije gospodarskih zbornic, ki so se sestali od 12. do 14. t. m. v Beogradu. Na sestanku so zastopniki zbornic obrazložili ministru vsa vprašanja, o katerih so razpravljali na konferenci, in druge p. č. zadeve naše trgovine in industrije. Danes ob devetih dopoldne so bili zastopniki zbornic spet pri trgovinskem ministru in so mu razložili svoje nazore o navedenih vprašanjih.

Upokojitev

Beograd, 16. sept. p. Upokojena sta bila učiteljica Pavla Buh na Vrhniki in učitelj Josip Džuban v Križevcih.

Kongres planinskih društev

Beograd, 16. sept. o. V dneh 1. in 2. oktobra bo v Beogradu državni kongres zveze planinskih društev.

Uspehi Erike Druzovičeve na Nizozemskem

Zagreb, 16. sept. o. Znana operna primadona Slovenka Erika Druzovič je nastopila ob priliki kraljevskih svečanosti v Amsterdamu v tamkajšnjem gledališču z velikim uspehom. Nato je gostovala še v drugih gledališčih v Rotterdamu, Haagu in drugih holandskih mestih. Ob tej priliki je bil sklenjen njen aganzma v teh gledališčih za leto dni. Le spomladi bo mesec dni gostovala v ljubljanskem, zagrebškem in beograjskem gledališču.

Bolgarski kralj v Parizu

Pariz, 16. septembra. AA. (Havas). Danes popoldne je predsednik vlade Daladier obiskal bolgarskega suverena, ki zdaj incognito bivata v Parizu.

Sokolski proglas za 9. oktober

Beograd, 16. sept. AA. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je izdal danes proglas vsem bratskim župam, društvom in četam, da proslave spomin štirinestletne smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Jugoslovensko sokolstvo se z bolesto spominja tragičnega dogodka 9. oktobra 1934. Na ta dan morajo vse sokolske ednice dostojno komemorirati smrt blagopokojnega kralja ter izkazati zasluženost čast njegovemu spominu. Prepušča se bratskim ednicam, da po krajevnih razmerah izberejo najboljši način za čim dostojnejšo komemoracijo. V krajih, ki so sedeži žup, je boljše, da komemoracijo izvede župa skupno z društvom, v onih krajih, kjer sta dve ali več društev, naj se prav tako združijo komemoracije. Vse ednice se morajo prizadevati, da bodo komemoracijam prisostvovali vsi člani. Opozarjajo se vsa bratska društva, da je 9. oktober proglašen za dan sokolskega bratstva. Dolžnost nas vseh je, da na viden način in stvarno dokažemo svojo ljubezen do bratov, ki žive v nadlogah. Na dan sokolskega bratstva ne bi smeli izostati niti en član naše sokolske družine, ki ima možnost, da čeprev z manjšim prispevkom za socialni fond, ki je namenjen siromakom, stori svojo sokolsko bratsko dolžnost. Pokažimo svojo skrb in ljubezen v trenutku, ko so ti najbednejši in največjem pomanjkanju. S tem se bomo najbolj odložili blagopokojnemu kralju na dan njegove smrti.

Zagrebski dijaki v Beogradu

Zagreb, 16. sept. o. Nocoj je odpovalo v Beograd 320 dijakov in dijakinj zagrebskih srednjih šol. Izlet je bil organiziran na pobudo prosvetnega ministrstva, ki je izrazilo željo, da bi zagrebski srednješolski občakli prestolnice in se seznanili s svojimi beograjskimi tovariši. Zagrebski dijaki in dijakinje bodo tudi stanovali pri svojih tovariših in tovarišicah v prestolnici. Prisostvovali bodo balkanskim igram in ogledali si bodo vse najvažnejše beograjske kulturne ustanove. To bo prvi tak srednješolski izlet iz Zagreba v Beograd. Pozneje mu bodo sledili še drugi. Bržkone bodo tudi beograjski srednješolski napravili nekaj izletov v Zagreb.

Ukrepi proti belgijskim reksistom

Bruselj, 16. septembra. AA. (Havas). V zvezi s preiskavo o bojnih organizacijah reksistov in flamskih nacionalistov so izvedli hišno preiskavo v stanovanjih poslancev Deilla in Vinesa in v stanovanju brata glavnega tajnika belgijskega pravosodnega ministra Brunsvicha. Pri tem so zaplenili mnogo dokumentov, ki potrjujejo obstoj vojaških podobnih organizacij in prišli na sled načrtu ustanovitve celice v armadi, orožništvu in policiji.

Miren dan v Španiji

Saint Jean de Luz, 16. septembra. AA. (DNB) Poročilo republikanskega poveljstva pravi, da se včeraj položaj na fronti ob Ebru ni spremenil. Na fronti ob Guadalahari je bil odbit manjši napad nacionalistov.

Kmetje pobili dva cigana pri Sisku

Sisak, 16. sept. o. V bližini Siska je okrog 300 kmetov napadlo nekaj ciganov, ki so jim kradli konje. Kmetje so dva cigana do smrti pobili, neko ciganko pa močno poškodovali. Z motikami, koli in drugim orodjem so navallili na cigane ter pobili do smrti Ivana Šajnvičine in tudi njegovega tovariša Ivana Nikolica, ki je že po prvih udarcih simuliral smrt, tako da so ga pustili pri miru, a je pozneje vendarle podlegel dobljenim poškodbam. Tudi Šajnvičevu ženo so pretepli skoraj do smrti. Ciganom so odvzeli konje in po strašnem dejanju so se razšli.

JNS v litijškem srezu

Sreski odbor Jugoslovenske nacionalne stranke za litijski srez je imel sejo v nedeljo 11. t. m. ob 9. pri Robavcu v Smartnem. Zastopane so bile po krajevnih čintiljih skoro vse občine litijskega sodnega okraja, došli pa so tudi predstavniki organizacij JNS iz višnjegorskega sodnega okrožja.

Sejo je vodil predsednik g. Josip Strman iz Velike Kostrevice, ki je ob začetku pozdravil neomajne pristaje JNS, posebej pa poslanca litijskega sreza g. Milana Mravlje. Zapisnik zadnje seje je čital tajnik sreskega odbora g. Sava Kušar iz Zaborja. Nato so še vsi ostali funkcionarji podali poročila o delu odbora in gibanju članstva v litijškem srezu. Zanimiva poročila o stanju in krajevnih odborih so podali delegatje iz posameznih občin. Ob splošni tišini je podal nato zanimivo poročilo o splošnem političnem položaju nar. poslanec g. Milan Mravlje, ki so ga poslušalci za vsa izvajanja toplo nagradili. Po slučajnostih je g. Strman zaključil sejo in delegatje so se z novimi silami vrnili v svoje občine.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Oblačno v vsej državi, ponekod dež. Jasno je samo na skrajnem jugu in severozapadu. V severni polovici toplota pada. Najnižja toplota Maribor 9, najvišja Vranje 30 stopinj.

Vremenska napoved za soboto: Občutna ohladitev v vsej državi, pretežno oblačno s postopno zjasnitvijo s severozapada in severa.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, le na zapadu polagoma bolj vedro, ozračje se bo še nadalje ohladilo.

Dunajska vremenska napoved: Po večini hladno, jutranje megla, podnevi jasno.

Kulturni pregled

Čemu naj podpirajmo gledališko umetnost?

Na pragu nove sezone

Sodobna potopisna književnost ima svoj poseben stil, ki izhaja iz reportaže; prav v tem se kaže vpliv žurnalistične na literarno stvarjanje. Za razliko od starejših potopisov skuša novo potopisno pripovedovanje vplivati na čitatelja z dejstvi in izrazom neposrednega doživljanja, zlasti z reportersko stvarnostjo in aktualnostjo. Ne spušta se niti v pretiran lirizem, niti v globoka razmišljanja ali v znanstveno suhoparna poročila, kakor jih nahajamo pri starejših potopisih. Dovolj je, če se spomnimo nekaterih značilnih primerov sodobnega potopisa: Gideove knjige »Voyage au Congo«, Capkovi »Angleskih pisem« in »Poti na sever«, Cocteaujeva potopisa »V osemdesetih dneh okrog sveta«.

Med italijanskimi potopisi je posebno originalen in značilen Vittorio G. Rossi, čigar tri knjige leže pred menoj. So to: »Tropici, Dal Senegal al'Angola« (Bompiani, Milano 1934), »Via degli Spagnoli« (ista založba, 1936) in »Oceano« (istotam 1938). Čitanje Rossijevih potopisov je posebno mikavno, ker čutiš na vsaki strani utrip originalne in močne osebnosti, ki daje pripovedovanju topel ton in posebno barvitost. Ta italijanski pisatelj je eden izmed onih potopisov, ki so prelomili objektivno linijo potopisa v etimološkem pomenu besede (pot-opis) in spreminjajo gradivo, kakor so ga nabrali na potovanjih v osebnostno prekušeno, romanzirano, vzhle temu pa v svojih osnovnih sestavnih stvarno na »faktomontaži« zgrajeno pripovedovanje. To niso samo »eseje visten«, ni to samo odraz videnei reči v pisateljevi duši, marveč je sama duša tieta, ki osvetljuje stvari, ne da bi jim — kakor pri fantastičnih potopisih — stare šole — spreminjala osnovne forme in značilnosti.

Prvi dve knjigi Vittoria G. Rossija sta stilno še najbližji potopisu. Posebno zanimiva je zlasti v sedanjem času »Via degli Spagnoli« kj vodi čitatelja skozi Marseille in preko Kanarskih otokov v Seviljo, Granada, Estremaduro, v deželo Baskov, v Valencijo, na Baleari in v Katalonijo; pestra pot, ki nudi avtorju množico značilnih doživljanj in ostrih opažanj. Izraža jih s temperamentom, s humorjem in kdaj pa kdaj z

ironijo. Vsekako ima Rossijevo doživljanje Španije za razliko na pr. od Čepkovega ali celo Barrésovega izrazito noto, ki poteka iz latinskega in mediteranskega skupnostnega občutja; nimo tega je piševe idejni odnos do španskih pojavov dokaj drugačen, kakor je odnos slovaškega ali katerega drugega potopnika.

Nova knjiga Vittoria G. Rossija »Oceano« se je pomaknila iz potopisne literaturne zvrsti že nekoliko dalje v roman, vendar je treba takoj omeniti, da nima nič skupnega s tistimi potopisnimi romani, ki prehajajo v ziskanje oseb ali »iskanje oceana« v pirandellovskem smislu: nekako dualistično doživljanje sveta v smislu idealizma in realizma; zdi se nam, da tudi v Rossijevem »Oceano« zaznavamo tipično pirandellovski dvoboj med življenjem in občutjem življenja. Odloč relativnost prostora in časa v tej knjigi, ki vodi čitatelja z neko, dejal bi skoraj akrobatsko spretnostjo med oceanom in kopnim, med življenjskim prostorom bele in črne rase, med Zapadom in Vzhodom. Neka ocena označuje Rossijevo »Oceano« kot proizvod racionalističnega romantizma: nemara je to res najstarejši ključ k razumevanju te svojevrstne potopisne proze, ki daleč presega kategorijo potopisa in se uvršča med dokumentarna delo tem, kako sodoben, postavimo pirandellovsko razklan človek, doživlja svet. Združitev racionalnega in romantičnega je za Rossija tako značilna, kakor njegov svojski stil, ki spaja suho predmetnost in pojmovnost z močnimi barvami s temperamentno ironijo. S humorjem in z nevsakdanjo duhovitostjo. V Rossijevi razjani prozi čutimo duha novega italijanskega človeka, ki je izobiloval svojo globoko zakoreninjeno osebnost v visoki temperaturi današnjega italijanskega duhovnega življenja, ki spreminja občutja in ideje v eno samo vitno akcijo. Vittorio G. Rossi je pisatelj z resnično originalno noto, eden onih, ki krčijo pripovedne prozi nova pota, ker tako rekoč dramaturgizirajo potopis in mu dajejo diih velikih duhovnih osvobodilcev. Njegovo delo je vredno tudi naše pozornosti.

Iz italijanske literature

Vittorio G. Rossi

Vsak narod se zaveda, da je gledališče dom narodne kulture, zato je resničen narodnjak povsod dolžan podpirati razvoj in rast gledališča kot kulturne ustanove. Poleg časopisov in knjig, ki obravnavajo vsak v svojem okviru življenjske probleme, sta gledališče in film faktorja, ki jih prikazuje na vizuelni način in z živo besedo; toda gledališče je pri nas edini kraj, kjer živi zlahkni zvok umetniško povzdignjene slovenske besede. Tuji filmi, ki ne zajemajo navdaja naš narod bodisi kot celoto, bodisi kot posameznika v naši besedi — taki filmi ne doprinašajo svojega deleža rasti domače kulture. Dokler ne bomo imeli svojega filma, bo samo gledališče dom slovenske besedne umetnosti.

Koliko goreče zavednosti in bojev je bilo treba, da je postala slovenska beseda na lastnih tleh popolnoma svobodna! Bil je čas, ko so pričakovali trenutek osvobodjenja kot največje sreče. Doživeli smo jo, a že po dvajsetih letih se naroda polagoma polahča mlahnost: že pozablja, da ni dovolj, da je postala beseda svobodna. Zavedal naj bi se, da ima tudi v svobodi dolžnost, gojiti z ljubeznijo in razumevanjem svojo govornico in umetnost ter ji omogočiti čim ugodnejšo rast in razvoj.

Neizpodbitno dejstvo je, da je gledališka umetnost navezana na občinstvo; brez nje izgubi poglavitno oporo in možnost obstoja. Namen gledališča je, dajati narodu tako umetnost kakor jo potrebuje za svoj duhovni razvoj. To pa mu more dajati samo, če ima občinstvo dovolj razumevanja za njegovo nalogo in če se natančno zaveda, kaj vse mu more gledališče dati: ne samo razvedrila za tiste ure, ki jih preživi pri predstavi, ne: temveč miselno delo, nalogo predelati obširno snov življenjskih problemov, ki jih doživljajo gledalci pri predstavi in jih se dneve in tedne po tem miselno razčlenja, kritizira, opredeljuje, absorbira in se koristi s spoznanjem višje resnice, ki mu jo je dala predstava.

Kdo ne priznava pomembnosti gledališke umetnosti in njenih vzgojnih vrednot, njenih skoraj neomejenih možnosti: podati v enem večeru pregled cele zgodovinske dobe, življenje zgodovinskih osebnosti; zagovarjati ta ali oni svetovni nazor, razporeti pred poslušalcem etične, moralne, estetske, religiozne, socialne in druge probleme, se boriti za lepoto in pravico, pokazati moč zla, predočiti utopične in fantastične misli velikih duhov, predvsem pa biti glasnica vseh velikih in pomembnih idej?

Priznati moramo, da ima slovensko gledališče precejšnje število svojega stalnega občinstva, za umetnost navdušenih ljudi, ki prihajajo s polno zavestjo svoje dolžnosti k predstavi, in komaj čakajo začetka sezone. Ljudi, ki jim je vsaka premiera izreden dogodek, katerega se veselo že več dni v naprej in ki jim pomeni res veliko doživljanje. So ljudje — in to so pravi, umetniško čuteči občivalci, ki jim pomeni gledališka predstava sodoživljanje usod, razpletajočih se na odru. — Kaj vse pomeni človeku, ki presedi n. pr. ves dan poglabljen v pisarniško delo, — vstop v svet umetnosti, v pestr, vedno izpreminjajoči se obok različnih dob in ljudi, njihovih usod, doživeti, občevati in nos? To, česar ni zmogoča dati se tako pestrta knjiga, zaživi na odru resnično pred očmi gledalca, ter ga prevzame s sugestivno silo.

Čar gledališča je bil, je in bo neumrljiv, kljuboval bo vsemu, kar bi ga hotelo upropasti, kajti ta prastara umetnost, ki se je razvila iz kulta ter je preživela vse svetovne revolucije, se je znala ohraniti tudi v najbolj kritičnih dobah elementarnih in političnih katastrof in izprememb.

Zdaj, ob začetku gledališke sezone, ko nudi razpisani abonma tudi najširšim slojem možnost obiska gledaliških predstav, je prav in potrebno da se vsakdo vpraša: kaj sem storil doslej v prid slovenski gledališki umetnosti? Vsak med nami nosi moralno soodgovornost za njem proseh in razvoj, — tega naj se zaveda z vsem podudarkom.

M. Sl.

Zapiski

»Življenje in svete priobčuje v številkah, ki izide v ponedeljek, naslednje prispevke: Zakaj je Nil sveta reka? (Zgodovina Nila.— Prastaro namakanje. — Plodna zemlja se širi. — Vzrok rodovitnosti). — Mravlje varujejo naše gozdove. V mestu je lepo (pripovedna črtica Franca Šebjanca). — V kro merizju. (Odlomek avtobiografije dr. Frana Gösta). — Narodne kuhinje v ameriški metropoli. — Mičun M. Pavičević, Crnogorci (dr. A. Debeljak). — Tehnični ozbornik. — Iz filmskega sveta. — Fotoamat. — Oče nebeški. — Praktične novote. — Razumne opice. — O prvi ruski železnici. — Šah in uganke.

Daudetova »Pisma iz mojega mlina« so izšla. Založba »Satura« v Ljubljani, Tabor 6 je pravkar izdala v prevodu dr. Janka Tavzesa in s številnimi koloriranimi in tekstnimi ilustracijami slikarja-grafika E. Justina znamenjta Daudetova »Pisma iz mojega mlina« (Lettres de mon Moulin). Krasno opremljena knjiga ji izšla v dveh izdajah: bibliofilski in navadni, ote pa po svoji celotni opremi presegata vsako pričakovanje. K tej odličji se vrnemo v kratkem z obširnejšim poročilom.

Kdo največ prevaja. Po statistiki prevodov za l. 1937, ki je izšla v največji številkah »Indexa Translationum«, zavzema Velika Britanija s 310 v angleščino prevedenimi knjigami šele deseto mesto. Na prvem mestu je Italija s 678 prevodi, na drugem Českoslovaška (666), dalje Nemčija (669), Francija (590), USSR (581), Poljska (533), Holandska (491), Madžarska (452) in Švedska (419).

Iz Ptujja

— Podružnica »Jutra« v Ptujju je prejela srečne drž. razredne loterije za I. razred 37. kola. Dvignete jih lahko tako v poslovalnici »Jutra« na Slovenskem trgu. Tam dobite tudi vsa pojasnila, o zbrabanju. Tam dobite tudi vsa pojasnila, o zbrabanju. Tam dobite tudi vsa pojasnila, o zbrabanju.

— Tovarni avto zavozil v občestni jarek. V sredo je neki tovorni avto peljal krasno pohišstvo iz ljubljanskega veselejma v Doljno Lendavo. V bližini vasi Spuhlje pri Ptujju ga je prehitel drug tovorni avto, za katerim so se dvigali gosti oblaki prahu, tako da zaostali tovorni avto ni imel nikakega razgleda po cesti. V tem je privozil pod klanec, ki se konča z ostrim ovinkom in malim mostom. Pod mostičem je kake 3 metre globok jarek. V hipu je avtu zmanjkalo ceste in se je s pohištvom vred postavil na glavo v jarek, seveda pa je pri tem podrl tudi most. Po čudnem naključju pa je ostala nezgoda brez večjih posledic. Avto in osebe v njem so ostale nepoškodovane, pohištvo pa se je le malenkostno pokvarilo. Kmalu se je zbrala okrog avtomobila množica vaščanov in s pomočjo teh so avto razložili, ga potegnili iz jarka, ter je nekako sredi noči spet nadaljeval svojo pot. Na tem ovinku se je letos pripetila že četrta nezgoda, zato je nujno potrebno, da se ovinek preloži in odpre razgled po cesti.

— Zvočni kino Ptuj predvaja danes ob 20. in jutri ob pol 19. in pol 21. film »Dele sreče«. V glavni vlogi Sh. Temple. Alfa žurnal in kulturni film o naši državi.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Iz Julijske krajine

Mussolinijev obisk

Trst, Opčine, Sežana, Postojna, vse vasi na cestah med njimi, pa Tržič in Gorica in vsa kraja ob Soči do Kobariida so dobili v teh poslednjih tednih povsem drugačno lice. Fašizem v Julijski krajini je poskrbel da bo ministrski predsednik sprejel, kakor doslej v teh krajih še ni bil sprejet noben državnik in tudi še noben suveren. Trst je imel v zadnjih letih že nekaj visokih obiskov, tako o priliki blagoslovitve svetilnika na Greti in lani, ko so splovili iz tržaških ladjedelnic eno največjih pomorskih vojnih ladij, pa še kdaj vmes, a takih svečanosti, kakor jih bo jutri in v ponedeljek, menda še ni doživel, kar stoji. Toda to je bil tudi namen vseh ogromnih priprav, ki so se pričele že pred meseci in se potem stopjevale tako daleč, da je mesto še prav te dni izgledalo, kakor ogromna delavnica. Sedaj so priprave dovršene, jutri pride Mussolini.

Priprave za sprejem

Vse glavne ulice in trgi so se morali obnoviti. Skoraj vse hiše na zunaj prenoviti in prebarvati. Vse prebivalstvo si je moralo preskrbeti zastave, napise in drugo okrasje, tako da ga ne bo manjkalo niti na enem samem oknu. Vsa glavna javna poslopja so se morala v svojih konturah obdati z neonskimi cevmi za slavnostno večerno razsvetljavo, vse glavne ceste prepreči z ogromnimi transparenti. Starodavni vodnjak pred mestno hišo se je moral umakniti za nekaj dni, da sta tam tik nad tribunami, ki v krogu obdajajo trg pred njo, zrastle iz tal dve ogromni simboli sidri, med katerimi molli visoko nad trg mahjen oder, s katerega bo ministrski predsednik jutri dopoldne ali morda popoldne govoril 150.000-glavi množici, razgneti na trg in vse stranske ulice tja do borznega trga na eni in prav tako daleč na drugi strani. Na gričevju okrog mesta na Kontovelu, na Trsteniku, na Občinah in na Ključu so postavili ogromne napise in gesla, ki bodo jutri ponoči žarela v žarki luči. In prav tako je tudi povsod drugod: prebeljene hiše, prenovljena cestišča, številna poslopja, dograjena in pripravljena za svečano otvoritev, na vsaki hiši, na vsakem oknu zastave in to po vseh mestih in vseh vaseh do Pivke, pa na drugi strani skoraj do Trzente.

O vsem tem in tudi o programu obiska, o javnih delih, ki so bila izvršena v zadnjih 20 letih na račun države, pokrajnin, občin, fašistične stranke in vseh nešteti javnih ustanov in še o vseh drugih gradbah so listi poročali v teh dneh do zadnjih podrobnosti. Dan za dnem sta oba tržaška lista bruhala po eno, dve strani in še več teh poročil, opremljenih s celimi serijami slik. Dan za dnem so se tudi vrstili sestanki fašističnih organizacij in raznih korporacij, tako da se je tudi v ljudeh ustvarilo elektrizirano razpoloženje, ki bo jutri, najbrž, v tihem in v tihem na Gorškem, eksplozivno v orkanih ovacij in navdušenja. Kako intenzivna je bila ta duhovna priprava ljudskih množic smo deloma že poročali. O njej priča med drugim tudi cela vrsta obojnih, ki so jih izdale posamezne organizacije in od katerih smo zadnjič eno podrobneje oboležili. Te dni so listi objavili tudi podobno okrožnico goriškega pokrajinskega tajnika rtanke, ki pravi, da se bodo organi »stranke od hiše do hiše, od stanovanja za stanovanja osebno prepričali o tem, ali bo vse lepo pripravljeno za sprejem. Tudi v Gorici bo 70.000 fašistov iz vse pokrajine na trgu Vittoria pozdravilo Mussolinija.

Program obiska

Program obiska od ure do ure še ni bil objavljen. A vendar je že znano, kaj bo v teh dneh. Mussolini prispe jutri dopoldne s svojo jahto in v spremstvu dveh divizij vojnih ladij v tržaško pristanišče. Na pomolu ob prefekturi se bo izkrcal. Bržkone bo v dopoldanskih urah velika zborovanje na bližnjem trgu. Mussolini bo imel tedaj enega svojih morda najpomembnejših govorov. Neodvorno se v njem ne bo omejil le na tržaške probleme, zaradi katerih je zastopnikom tržaških oblasti pred meseci objubil ta svoj obisk, nego bo oboležil stališče Italije tudi glede najvažnejših evropskih problemov, v prvi vrsti glede na Srednji Evropi, a morda bo omenil tudi razvoj odnosov do bližnje sodele na vzhodu ter poudaril nekatera lokalna vprašanja, ki so v zvezi z njimi.

V popoldanskih urah si bo ogledal tovarno ladjstičnih strojev. V ladjedelnici se bo takoj nato v njegovi prisotnosti pričela gradnja 35.000-tonske vojne ladje »Roma« in treh 8000-tonskih tovarnih ladij, splovi pa bo v morje tudi dve 15.000-tonski cisternski ladij, pa otvoril nekatere nove stavbe. Ogledal si bo tudi obe rafineriji olja in petroleja na obeh straneh ščedne, topilnice železne rude, kjer bo postavil v pogon novo peč. Naslednje jutro se bo odpravil na Kras, v Bane, Sežano in Postojno, kjer bo prav tako pregledal nekaj fašističnih ustanov, položil temeljne kamne nekaterih gradb in otvoril nekaj novih stavb. Nato si bo v Trstu ogledal vse važnejše fašistične ustanove. Položil bo temeljne kamne fašističnega doma in doma fašističnih mladinskih organizacij ter novega vseučilišča. Ustavil se bo pred Oberdankovim spomenikom, si ogledal justično palačo, dom bojevnikov in izkopanine staro rimskega gledališča, otvoril novo palačo neapeljske banke in razstavio javnih del v poslopju pomorske postaje ter se povzpelj k Sv. Justu, kjer bo sprejel invalide in prostovoljce. Prisostvoval bo defileju 12 bataljonov fašistične milice, zvečer pa koncertu na trgu pred magistratom, pri katerem bo sodelovalo 3000 pevcev in 1000 godbenikov.

Naslednje jutro bo krenil proti Tržiču, kjer si bo ogledal ladjedelnico in letalsko tovarno, od tam pa proti Gorici. Spotoma bo na Redipugliji otvoril novo ogromno vojaško pokopališče. V Gorici ga bodo sprejeli na trgu Vittoria. Ogledal si bo grad, vojni muzej, tovarne v Podgori in pod gradom prisostvoval ljudskim plesom. Prisostvoval bo tudi blagoslovitvi ogromne grobnice na Oslavju, nato pa se odpravlja po Soči do doline do Doblarjev, kjer si bo ogledal novo električno centralo in daljo do Kobariida, kjer bo otvoril novo vojašnico od kobarištemu prodoru padlih voja-

kov. Iz Goriške bo naslednjega dne odprtoval v Furliansko nižino, predvsem v Torred di Zuino, novi furlianski center tekstilne industrije, in v Videm.

Drobne novice

V okviru akcije proti židom so bile v ponedeljek izvršene važne izpremembe tudi pri obeh glavnih zavarovalniških podjetjih »Assicurazioni Generali« in »Adriatica di Scurtata« v Trstu, ki imata svoje podružnice tudi v Jugoslaviji. Predsednika obeh družb Edgardo Morpurgo in dr. Arnaldo Frigessi di Rattalma sta podala ostavko, obenem z njima pa tudi še nekateri upravni svetniki obeh družb. Po odreditvi Mussolinija so bili imenovani za predsednika prve družbe grof Volpi di Misurata, bivši finančni minister, predsednik državne zveze industrijev, ki ima pod svojo finančno kontrolo že vse ladjedelnice ob Gornjem Jadranu in tudi vse elektrarne v Južni Tirolski, Benečiji in Julij-

S P O R T

Jugoslavija ali Grčija?

Jugoslovski atleti upajo na našo končno zmago, grški in turški pa na grško. Uspehi, ki so jih dosegli naši atleti prvi dan IX. balkanskih iger, so veselo presenetili vse, ki se pri nas zanimajo za lahko atletiko. Pet zmag od 6 zmagočih, bržkone niso pričakovali niti največji optimisti. Na dosedanjih balkanijskih so namreč Grki redno osvajali točke, na katere niso računali, dočim so naši reprezentanti izgubljali skoraj sigurne zmage. Pravo zato so bili naši športni krogi pred pričetkom prvega dne zaskrbljeni. Skrb je bila tokrat nepotrebna. Naši tekmovalci so, po dosedanjih rezultatih sodeč, v odlični formi in do skrajnosti borbeni ter trdno odločeni, da po osmih letih prenesejo prvenstvo Balkana iz stare Grčije v Jugoslavijo!

Rezultati prvega dne so tudi po mednarodnem merilu prav dobri. Najboljša sta zlasti tek na 10 km, kjer je zmagal Rumun Dinu Cristea v času 32:15,1 in pa Klingovih 10,7 v predteku na 100 m. Pa tudi ostali rezultati so za balkanske prilike odlični. Naj omenimo novi balkanski rekord našega reprezentanta Alekse Kovaveviča, 14,58 m v metu krogla, dalje novi balkanski in jugoslovski rekord naše stafete na 4 x 400 m, ki je v postavi Pleteršek, Nihazi, Kling, Despot dosegla čas 3:25,8, kar da povprečno 51,4 na posameznika. Gorškov rezultat na 800 m 1:57,8 je le za 4 desetinke sekunde slabši od njegovega balkan. rekorda. Omembe vredni je tudi Martinjev skok 1,85 m. Jugoslavija vodi zdaj s 40,5 točke pred Grčijo s 25, Rumunijo s 16, Turčijo s 7,5 in Albanijo z 1 točko, dočim bo Bolgarija letos ostala brez točke, ker je udeležbo zaradi slabe forme svojih atletov odpovedala.

Razlika 15,5 točke pred Grčijo daje Jugoslaviji nade, da zasede prvo mesto. Res je sicer, da drugi in tretji dan tekmovalca naši tekmovalci ne bodo zasedli toliko prvih mest kakor prvi dan, toda trenotna razlika v točkah je tako velika, da nas bodo Grki le težko dohiteli, če težje pa prekosili. Grki v prvi vrsti upajo, da bodo nadoknadili razliko v obeh tekih z zadobremi. Tudi Turčija in Albanija letos ostala brez točke, ker je udeležbo zaradi slabe forme svojih atletov odpovedala.

Razlika 15,5 točke pred Grčijo daje Jugoslaviji nade, da zasede prvo mesto. Res je sicer, da drugi in tretji dan tekmovalca naši tekmovalci ne bodo zasedli toliko prvih mest kakor prvi dan, toda trenotna razlika v točkah je tako velika, da nas bodo Grki le težko dohiteli, če težje pa prekosili. Grki v prvi vrsti upajo, da bodo nadoknadili razliko v obeh tekih z zadobremi. Tudi Turčija in Albanija letos ostala brez točke, ker je udeležbo zaradi slabe forme svojih atletov odpovedala.

Pestro podsavezno prvenstvo

Jutrišnja nedelja je silno bogata na prvenstvenih tekmah. Na sporedu so naslednje podsavezne tekme:

Reka—Svoboda, Hermes—Kovinar, Jadran—Kranj, predtekma ob 8.30; **Bratstvo—Mars, Slavija—Železnikar rez, Slavija—Železnikar, Maribor—Rapid jun., Maribor—CSK, Mura—Rapid, Olimp—Jugoslavija jun., Olimp—Jugoslavija, Laško—Zalec, Ptuj—Drava, Gradjanski—Lendava, Svoboda—Dask, Litija—Retje.** Prireditelji opozarjajo med temi tekmami zlasti na naslednji:

Reka—Svoboda

Vičani bodo imeli v gosteh Svobodo. Borba bo gotovo zelo ostra in napeta, saj sta se moštvi letos že ponovno srečali in vedno pokazali vse svoje fizične in tehnične sposobnosti.

Po rezultatih teh srečanj naj bi bil visoki favorit Reka. Kdor pa gleda na poslednje rezultate, bo prišel gotovo do drugih zaključkov. Nezkušen poraz v Kranju in dobljeni pikli proti Maru — oboje govori priprečevalno o formi pomlajene Svobode. Reka obratno ni v formi. Igralcev ima mnogo na razpolago, ki pa niso vigrani. Vsekako bo dala vse iz sebe, če radi tradicije. Saj Svobodi v vseh letih ni nikoli podlegla.

Danes drugi dan balkanijade

Danes se bodo nadaljevale IX. balkanske igre v Beogradu. Za prireditve vlada izredno zanimanje in bodo danes, kakor tudi jutri prisostvovali v velikem številu šolarji iz vseh delov Jugoslavije, ki bodo prispeli v Beograd pod vodstvom učiteljev. V našem moštvo je najboljšo razpoloženje. Odlični dolgoprogaš Kotnik, ki je rahlo obolel, je že okreval in pričakujejo od njega, da bo izpolnil pričakovanje. Šibenčan Despot menda ne bo mogel nastopiti zaradi prehlada, s čemer so se naše nade na dobra mesta v tekih za 200 in 400 m, kakor tudi v balkanski stafeti znatno poslabšale. Rnako slaba je vest o boleznih Stevanoviča, ki zaradi pretrujenosti oziroma razboljenja mišičevja bržkone ne bo mogel nastopiti v stafeti 4 x 100 m.

Današnji spored se bo začel ob 15. in so na sporedu naslednje točke: 200 m predtekmovanje, met diska, 400 m z zaprekami, skok v daljino, 5.000 m, met kladiva, 200 m finale, 400 m z zaprekami finale in balkanska stafeta 800 x 400 x 200 x 100 m.

Mislite v teh dneh na CMD

ski krajini, za njena podpredsednika pa senator Giorgio Pitacco, nekdanji tržaški podestati in Antonio Cosulich, nadalje za predsednika družbe »Adriatica di Scurtata« bivši državni podtajnik v zunanji ministertvu in sedanjí poslanik v Waa. hingtonu Fulvio Survich, a za njena podpredsednika Alberto Pirelli iz Turina in Enrico Parisi grof mesinski, predsednik državne zveze hišnih posestnikov.

Nov drog za zastavo tudi v Marijnem Celju. Preteklo nedeljo so tudi v Marijnem Celju blagoslovili nov drog za zastavo, ki so ga postavili sredi vasi. Za svečanost je bilo mnogo intenzivnih priprav in tako so se zbrali okrog droga vsi fašisti iz kraja in njegove okolice. Zastopniki oblasti so imeli nekaj govorov o pomenu novega droga za zastavo, ki naj pred vsem svetom priča o italijanskem in fašističnem značaju vasi.

Vlak je povozil 29 letnega Marija Pavlina iz Ločnika pri Gorici. Nesreča se je pripetila v tork popoldne na železniškem prehodu v Barkovljah pri Trstu. Truplo nesrečnega Pavlina so prepeljali v mrtvašnico tržaške bolnišnice, kjer so ga raztelesili. Naslednje jutro so ga pokopali.

veča. Grki so nadalje favoriti v troskoku upoštevaajoč, da je njihov reprezentant Palamiotis skočil na evropskem prvenstvu v Parizu 14.70 m, kar mora zadostovati za zmago v Beogradu. Dalje upajo na sigurne zmage v vseh metih, čeprav po našem mišljenju Grk Dimitropoulos ni favoriti za kladivo, ker sta naša Golč in inž. Stepišnih letos v dosti boljši formi. Grške točke so nadalje skok ob palici in skok v daljino, tek na 200 m in maraton. Seveda so to le dobre nade, kajti, kako bo v resnici, bo pokazalo šele tekmovanje. Grki so bržkone že prvi dan računali na vsaj 2 zmagi, a niso mogli zasesti niti enega prvega mesta.

Značilno za razpoloženje naših reprezentantov je, da so po uspehih prvega dne odločeni, da jih nadaljujejo. Njihova borbenost je na višku in sodeč po njihovih izjavah, čakajo na končni izid z največjim optimizmom. Morda optimizem ni na mestu, kajti razmerno sigurne zmage lahko pričakujemo le v tekih na 1500 in 400 m in v balkanski stafeti. V slednji smemo računati na prvo mesto le, če bo tekel 800 m Goršek, ki je menda izrazil željo, naj postavi namesto njega drugega, da bo na 1500 m bolj spreten. Sicer pa toliko prvih mest niti ne potrebujemo za končno zmago, zadostuje nam, če zasedemo povsod 2. in 3. mesto.

Za presjelo končnega rezultata, je poleg mišljenja Jugoslovencov, ki si seveda želimo zmago, važno tudi naziranje ostalih narodov. Zanimivo je, da Grki in Turki še zmerom smatrajo, da bo končna zmaga pripadla Grkom. Mantikas je izjavil, da sicer prizna velik uspeh jugoslovenskih atletov, da pa je prepričan, da bodo Grki letos ponovno prvi. Najbrže je sklepal po letošnjih najboljših rezultatih, ki so jih dosegli grški atleti in ni upošteval, da nikakor še ni gotovo, da bodo ponovili domače rezultate tudi v Beogradu.

Podobno sodijo turški reprezentanti. Njihov trener, Madžar Ratkinec, je namreč izjavil, da bo Grčija zmagala z 1 do 2 točkama razlike. Tudi Turki torej računajo, da bo Grke spremljala ista sreča, kakor na dosedanjih balkanijskih kajti, za zmago z 1 točko je treba imeti le srečo. Kaj pa, če bi se enkrat nasmejela komu drugemu?!

V predtekmi nastopita Moste in B-moštvo Reke. Glavna tekma se prične ob 16. na igrišču Reke ob Tržaški cesti.

Jadran—Kranj

Gorenjem bo to prvi nastop na vročih ljubljanskih tleh, Jadranu pa prvi nastop na lastnem igrišču, pred svojo publiko.

Lep lanskoletni uspeh Kranja, velik Jadranov podvig, sta najboljši garanciji, da bomo prisostvovali lepi prvenstveni borbi dveh različnih sistemov povezanosti in tehnike proti borbenosti in žilavosti.

Ze lani je Kranj onemogočil domačim sodelovanju v ožjem podsaveznem tekmovalstvu, letošnje leto pa hočejo biti previdnejši. Crno-beli se za to srečanje marljivo pripravljajo, ker se zavedajo, da je letošnje prvenstvo po formi moštev povsem izenačeno in da ima lahko že mali neuspeh nezaželene posledice. Kranj odlikuje borbenost prežeta z lepimi tehničnimi potezami, Jadran pa prednjači s srčnostjo, povezanostjo in enakomerno porazdeljenimi močmi. Nima izrazito slabe točke, vsa mesta so harmonično izenačena in kot celota predstavljajo solidnega nasprotnika.

Igra se ob vsakem vremenu. Vstopnina minimalna.

Dirka Edinstva preložena

DKSK EDINSTVO obvešča vsa kolesarska društva, da so dirke, ki so bile razpisane za v nedeljo 18. t. m., zaradi tehničnih ovir odložene do nadaljnjega razpisa.

SK Reka. Jutri ob 14. igra rezerva z Mostami ob 15.30. I. moštvo s Svobodo na našem igrišču. Postava moštev je v garderobi.

SK Laško: SK Atletik. Jutri ob 10.30 bo na igrišču pri »Skalni kletki« prijateljska tekma med SK Laškimi in Atletiki, ob 8. pa predtekma med mladincima obeh klubov.

Športni dan. SK Olimp bo priredil jutri športni dan v proslavo 10letnice obstoja. Dopoldne bo prodaja cvetic in značk. Ob 9. se bo pričel v dvorani gostilne »Jugoslovane« v Gaberju medklubski tableteniški turnir, ob 10. pa na Olimpu igrišču v Gaberju lahkoatletski troboj v skokih in metih. Ob 13.30 bo na Olimpu igrišču prvenstvena tekma med mladincima SK Jugoslavije in SK Olimpa, ob 14.30 prijateljska tekma med oldbojskima moštvoma SK Celja in SK Olimpa, ob 16. pa zanimiva podsavezna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Olimpom. Podsavezno tekmo bo sodil g. Vrhovnik iz Ljubljane.

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Pokleknil je ter suho dračje in listje, ki ga je bil prinesel s seboj, zložil na kupček. Zapalil je. Potem je vstal in oba sta zadovoljno zrla v plamene. Ni bilo več luči kakor za dobro svečo, a še ta sirmasna svetloba je prinesla nekaj domačnosti v jamo. Radovedno sta se ozrla okrog sebe. Nejasno sta razbrala hodnik, po katerem sta bila prispela; njega tesni podaljšek se je izgubljal v skali. Tudi navzgor se je razpoka ožila, dokler ni izginila v temi. Na tleh, ki so jih bila izgladila tisočletja, je vse križem ležalo dračje, koščki skal, nesnaga. Čudne groteskne sence so se igrale po zidu, podobne prividom iz mučnih sanj.

Kendric je še nekaj malega naložil na ogenj in se vrnil k izhodu, da se prepriča, ali se luč od zunaj v resnici ne vidi. Stopil je na plano do grmovja.

»Prav ničesar ni videti od zunaj«, je rekel, ko se je vrnil. »Človek bi moral priti dovolj blizu, da bi začul, kako poka dračje ali da bi zavohal dim, preden bi opazil, da sva si zakurila ogenj. Pa še za odvajanje dima je poskrbljeno.«

Ozrla sta se kvišku, kjer se je redki čad izgubljal v temo.

59

»Če bi se oskrbela z vodo in jedačo, lahko leto dni ostaneva tu«, je nadaljeval. »Lenuhi, ki jih ima Zoraida za hlapce, na konjih ne morejo do tod, peš pa nikakor ne bodo raziskali vseh prepadov in strmin, da bi prišli do naju.«

»Leto dni?« je Betty pripomnila vznemirjena. »Upam, da ne.« Po vseh nevarnostih, ki sta jim bila ušla, ga je iznenada prevzelo čuvstvo olajšanja in varne gotovosti in oči so mu spet zadovoljno sijale. »Pametno pa bo, da nekaj dni ostaneva skrita. Potem jim bova že ušla.«

Da, bil je že skrajni čas, ko je bilo treba živcem in mišicam nuditi dolgo pogrešanega počitka. Betty je sedela vsa izčrpana, roke so ji brez moči ležale v naročju, okrog oči se ji je bila zarezala trudna, zaskrbljena črta. Kendric jo je pozorno ogledoval. Divja jeza je zaplala po njem, ko se je spomnil, da je Zoraida zakrivila sedanjí njen bedni položaj. Betty je dvignila glavo in je razumela njegov pogled. Na sebi je imela rdečo obleko in Zoraidino ogrinjalo, gležnji so ji bili goli in opraskani; sandale so ji bile že skoraj dognane; lasje so ji divje padali čez obraz. Stresla je glavo in si jih počesala s prsti.

»Če bova morala zares nekaj časa ostati tu«, — Betty je zbrala svoj pogum in je smehljuje se zrla vanj — »vam bom že pokazala, kako udobno bom uredila najino gnezdo. Ko boste jutri šli iskat kaj za pod zob, vam bom dokazala, kako dobra gospodinja znam biti. Nu, boste že še videli.«

Njene misli so povsem preprosto napletle vso stvar. Njemu je pripadala dolžnost moža, skrbeti

bo moral za živež. To je bilo vendar povsem naravno. Najprej je treba jesti in zalaganje jedilne shrambe je bila Jimova stvar. Kje, kako in kaj bo poiskal in nabral, to je bilo zanjo vseeno. Betty je rada njemu prepustila to skrb. Lahko pa je bil pomirjen, da se bo vradostila njegovega plena, pa naj prinese karkoli — želod, žir ali morda mršavo veverico!

»Nekako se bova že prebila dalje«, je iznenada planil pokonci, »Zoraidi in vsem mehiškim zločincem na kljub!«

»Tako je!« je odvrnila Betty. Naslonila se je ob skalo, a se je na lepem zrušila vase. Izčrpana je bila do konca moči.

»Po malo vejevja grem, če bom le našel kaj pripravno mehkega«, je rekel, »da si pripraviva ležišči. Razen tega si morava izmisliti kakšno stvar, da bom lahko nosil vodo sem gori. Prav nič ne veva, kaj naju čaka jutri, in trda nama bi predla, če bi morala ves dan brez požirka ostati tu. Bog ti moj — kraljestvo bi dal za lončen vrč!«

Pripravil ji je suhega dračja, da ga je dosegla z roko in bi mogla nalagati na ogenj. Odložil je puško in dolgi tržveni nož, ker je menil, da mu bo na tej poti zadoščal žepni nožič.

»Pa menda ne greste daleč?« je vprašala Betty. »Samo nekaj korakov«, ji je zagotavljal. »Ortal bom tako blizu, da me lahko zmerom pokličete. Za ta čas pa imate puško.«

Ze je hotel oditi iz jame, ko ga je Bettyn glas poklical nazaj.

»Gospodinja mora skrbeti za posodo«, je rekla.

»Kaj hočete reči s tem?«

»Ko se vrnete, boste že videli. Pa se boste podivzili?«

»Seveda«, je odvrnil in odšel na delo.

Kendric je dobro vedel, da se na nobeni postelji tako sladko ne spi kakor na ležišču, ki si ga lahko sam pripravivi v gozdu. A tu ni bilo pravega gozda, ni bilo mehkih, voljnih smrekovih vej; vse naokrog se vidi samo skopo, rezko rastlinstvo skope, rezke dežele: agave, mehiški maguey, kakteje. Če bi mu bila sreča posebno naklonjena, bi utegnil najti kakšno smrečico ali kakšno posušeno cedro. Iz njunih vej bi se dalo s povsemom suhe trave in s šopom kaduljevih mladik napraviti za Betty še dokaj znošno ležišče, ki bi ga pregnil z Zoraidino ruto. A tema ni dopuščala, da bi dolgo izbiral in iskal.

Ko se je vrnil s prvim naročjem, je zadovoljen izjavil Betty, da se od zunaj ogenj niti malo ne vidi, kakor da bi ga zakrivala debela hrastova vrata. Betty si je živahno dajala opravka s svojim ogrinjalom, še potem, ko se je vrnil z drugim in tretjim bremenom. Z rokami se je uprl ob boke in jo je radoveden gledal pri delu. In ko je Betty končno dvignila obraz, ji je iz oči sijalo samo zmagoslavje.

»Posoda za vodo je gotova«, je rekla.

Stopil je bliže, da si ogleda stvar, ki mu jo je pomolila. Spet je imel priliko, da svojo tovarišico spozna od nove strani. Res je uničila drago, krasno ogrinjalo, a napravila je iz njega nekaj, kar je vodo držalo.

MALI OGLASI

Kam pa, kam?

Prosto zabavo s plesom pri Junciču na Pesti brez vstopnine priedi v nedeljo dne 18. t. m. Rdeči križ. Postreženi boste tudi z domačimi krvavicami in novo portugalsko. Ker je čisto dobiček namenjen za nabavo sanitetnih potrebščin, se vabijo vsi prijatelji Rdečega križa. — Iz Ljubljane avtobusna zveza. ODBOR! 22014-18

Potniki

Potnika s stalno plačo in dnevnici, zvečanega v zavarovalni stroki (življenje in požar, sprejme takoj večja zavarovalnica. Sprejme tudi provizijske zastopnike v vseh krajih Slovenije. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenost«. 21883-5

Prodaj

Otroški voziček ugodno prodam. Korinšek, Ljubiška 15, l. levo. 22037-6

Kupim

Tračnice 700 metrov, 9 kg težkih in 10 vagonetov za prevoz zemlje išče ciglarina in žaga v Cazmi. 21866-7

Oblačila

Plašč in modro obleko za deč ke od 12 do 15 let, prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 21977-13

Radio

Radio aparat skoraj nov znamke Hor-nophon 5-1 cevni ugodno prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 21924-9

Glasbila

Klavir vzamem v najem. Pon. na ogl. odd. Jutra pod »Planino 66«. 21987-28

Avto, moto

Motosacoche OHV 500 ccm ugodno spradaj in odličnem stanju. Svete, Celovška 34. 21990-10

Kolesa

Kupim kolo dobro ohraneno. Ponudniki naj se oglašijo v Dal-matinovi ul. št. 10, l. n. levo, od 3. do 5. ure popoldne. 21920-11

Stroji

Mizarji! Prod nakupom stroja si ogledje nove in najboljše univerzalne in posuzneze ne skladišču. Dožvan, Frančiškanska ulica 4. 21413-29

Kapital

Kmetška hranilnica v Novi vasi na Blokah prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji parno žago v Novi vasi. Prodi tudi hišo (mesarino) v Gra-hovem pri Cerknici. Proda se za gotovino ali odgovar-jajoče hranilne knjižice. 22012-16

Prodaj knjžico

Praštekdione, stara vloga. Pomudbe na ogl. odd. Jutra pod »Proti gotovini«. 21983-16

Lokali

Lep lokal poceni oddam. Emovska 2. 22013-19

Posest

Stavbišče 2.200 metrov v Mariboru, Tržaška cesta, s stavbo, primerno za vsako obrt. — prodaja Oset Andrej, Orož-nova 6. 22024-20

Na Kurešček

Na Kurešček vozi av-tobus v nedeljo 18. sep-tembra ob 8. zjutraj, iz- pred mestnega doma. Ljubiške tel. 36-98. 21996-18

Službo dobi

Pekovskega pomočnika mladega, poštenega, ki bi razvažal tudi kruh, išče parna pekarna in Ljubljani. Naslov v vseh poslovalni-cah Jutra. 22039-1

Prvovrstna frizerka

dobi takoj mesto. Po-nudbe z navedbo plače pošljite na naslov: Jutij Simunec, Kranj. 22002-1

Pekovskega

pomočnika mladega, ki bi razvažal tudi kruh, sprejemem v stalno službo. Alič Jo-sip, Vir pri Domželah. 22000-1

Železninarja

popolnoma izvečanega sprejme večja trgovina z mešaninim blagom v me-stu na deželi. Ponudbe pod »Dobro in spreten prodajalec« na ogl. odd. Jutra. 21988-7

Frizerko

samostojno, dobro moč iskan, Bled, M. 21964-1

Šoferja

treznega sprejemem takoj za časa sezije jabolk. — Matijević F. Pesnica pri Mariboru. 21843-1

Pleskarja

dobrega delavca za pohi-šivo, zmožnega likiranja, sprejemem v stalno službo. V poštev pridejo samo do-bre moči. — Krže Franc, pohištvo, Vrhnika, skladišče Ljubljana, Prečna ul. 6. 21863-3

Službe išče

Pekovski pomočnik mlad. želi službo. Na-slov: Antona Oset, pek, poš. Rimske toplice 2. 21962-2

Zobozdravniška

asistentka z enoletno prakso, išče službo pri zobozdravniku. Gre tudi na deželo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 21801-2

Vajenci (ke)

Učenca z dovršeno meščansko ali podobno šolo sprej-me trgovina z mešaninim blagom v mestu na de-želi. Prednost stroje brez staršev. Ponudbe s pre-pri spričevala na ogl. odd. Jutra pod »Popol-na oskrba«. 21967-44

Pouk

Instruktorica k petošolski deli mesto. Naslov v vse poslovalni-ca Jutra. 21995-4

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvlada-nja poučuje profesor dr. Svobode, Emovska 2. 21985-4

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Sobo za stalno išče uradnik banske uprave. Potisnila in naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 21943-23a

Zivali

30 čistokrvnih prašičkov nemške pasme, s 8 dvon-starih starih Gospejin dvot Zgor. Sv. Kungota. 22009-27

HALO!

Dalmatinska vinarna V MARIBORU, STOLNA UL. 10

toči prvovrstna črna, bela in Opolo vina. — Prvovrstna dalmatinska kuhinja! Priporoča se Gojanović Krsta, gostilničar.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Prvovrstni trboveljski PREM OG brez prahu, koks, suha drva nudi I. Pogačnik, BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Dežne plašče balon svila, veterini suknjiči, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Ako

ste ob osmih zakurilih je soba ob desetih že hladna, spomnite se, da

PATENTIRANA TRAJNOGOREČA PEČ ZA KURJEME Z DRVMI

že v nekaj minutah izplahteva jednokomerno in blagodejno toploto

ZARTEVAJTE BREZPLAČEN PROSPEKT!

„ZEPHIR“ D.D. SUBOTICA SAMOPRODAJA:

LJUBLJANA: Venceslav Breznik
CELJE: D. Rakusch
MARIBOR: Pinter & Lenard
BREZICE: Löschnigg & Schmidt

»JUTRO« ZAVARUJE!

ZAHVALA

Za obile dokaze sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta, sina in brata, gospoda

Gabrijela Pirkmajerja

se tem potom vsem najprisrčneje zahvalujemo. Posebno se zahvalujemo oč. duhovščini, zastopstvu obl. železniške direkcije v Ljubljani, garnizijski upravi v Mariboru, Udruženju žel. uradnikov, zastopnikom Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, stanovskim tovarišem iz Ljubljane, Maribora in Čakovca, železničarsko pevskemu in godbenemu društvu »Drava«, inspektorju drž. žel. Franu Rožmanu za lepe poslovilne besede, vsem darovalcem vencev in cvetja, gg. zdravnikom zdravilišča Golinj zlasti gosp. primariju dr. Neubauerju ter dr. Rašdelu v Mariboru, in končno vsem, ki so dragoga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi poslednji poti. MARIBOR, dne 13. septembra 1938.

LIDA PIRKMAJERJEVA ter ostalo sorodstvo

Marija Tehovnik

GOSTILNICA IN POSESTNICA

v 76. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, po dolgi in mučni bolezni dotrpela in za vedno zatisnila oči. Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Celovška c. 180, na pokopališču v Dravljah. Prosimo tihega sožalja!

LJUBLJANA, 16. septembra 1938.

Globoko žalujoča rodbina KAVČIČ in ostalo sorodstvo

Vsem prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nam je naša dobra nepozabna mati, stara mati, gospa

Marija Tehovnik

GOSTILNICA IN POSESTNICA

v 76. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, po dolgi in mučni bolezni dotrpela in za vedno zatisnila oči. Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Celovška c. 180, na pokopališču v Dravljah. Prosimo tihega sožalja!

LJUBLJANA, 16. septembra 1938.

Globoko žalujoča rodbina KAVČIČ in ostalo sorodstvo

Vsem prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nam je naša dobra nepozabna mati, stara mati, gospa

Iz življenja na deželi

CRNOMELJ. Sokolski zvočni kino v Crnomlju bo predvajal drvi ob 20. zvečer in jutri ob 16. in 20. film: »Mr. Deeds« (Milijonar dobitnik).

LUTOMER. Zvočni kino Sokolski dom predvaja danes ob 20. in jutri ob 16. in 20. »Krik življenja.« Dodatek Foksov tednik. Naslednji film dne 24. in 25. septembra.

JESENICE. Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri ob pol 21. (v nedeljo tudi ob 15.) večfilm »Tri ljubka dekletca« z Deanno Durbinovo. Med dodatki Paramountov zv. tednik, barvana šala in kulturni film »Boljarska svadba«. Sledijo »Potepuh«. SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri film: »Jednici otoka smrti«.

TRBOVLJE. Jutri 18. t. m. vsi v Zagorje na sokolsko tombolo. Pričetek ob 14. uri. Kakor navadno, bomo tudi jutri odnesli v Trbovlje vse glavne dobitke.

ZAGORJE. Jutri ob 14. gremo vsi na sokolsko tombolo!

RADIO

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega oranja dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ul. 6. Sobota, 17. septembra

Ljubljana 12: Pester spored s plošč. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Socialno skrbišvo v Ameriki (gdč. Zlata Pirnatova). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: Ob 20letnici osvobodjenja: Preko Daljnega vzhoda v osvobodjeno domovino (g. Jakob Gršar). — 21: Prenos Verdijeve opere »Falettaff« iz Rima. V odmorih napovedi in poročila.

Nedelja, 18. septembra

Ljubljana 8: Radijski orkester. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Vesel drohtč plošč. — 9.45: Verski govor (g. p. V. Učak). — 10: Cerkevna glasba iz stolnice. — 11: Otroška ura: Gašperček. — 11.30: Otvoritev razstave »Kluba neodvisnih« (govorj g. N. Pirnat). — 11.45: Koncertni plesi s plošč. — 12: Koncert Bežigradskega pevskega zbora. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 17: Kmet. ura: Življenje v mestu in vinu (mž. I. Zupančič). — 17.30: Slovenske pesmi s plošč. — 18: Veseloigra »Površnik« (Hlani rad. igr. družine). — 18.30: Za dobro voljo (plošč). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura; Samorstan Savina, njegov zgodovinski značaj in lepote (M. Porenta). — 19.50: Vsiolski koncert ge. Fanike Brandl-Jevdjenjevič pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 20.40: Šaljapin (plošč). — 21: Veseli zvoki Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vesele in žalostne pojeta Jožek in Ježek.

Beograd 20: Orkester in pevci